

Borgere og erksomheder i centrum

udspil til en moderne
beskæftigelsespolitik

**Borgere og virksomheder i centrum
– et udspil til en moderne beskæftigelsespolitik**

© KL

1. udgave, 1. oplag 2013

Pjecen er udarbejdet af KL

Design: Kontrapunkt

Foto: Colourbox

Sats: Kommuneforlaget A/S

Tryk: Rosendahls Schultz Grafisk

Produktion: Kommuneforlaget A/S

Produktionsnr. 830060-pdf

KL

Weidekampsgade 10

2300 København S

Tlf. 33 70 33 70

kl@kl.dk

www.kl.dk

Forord

Det fleksible danske arbejdsmarked har gennem mange år høstet stor international anerkendelse.

Danske virksomheder har adgang til kvalificeret arbejdskraft, og de kan forholdsvis nemt hyre og fyre medarbejdere. Det kan virksomhederne, fordi den danske arbejdsmarkedsmodel har et fintmasket socialt sikkerhedsnet og en aktiv beskæftigelsespolitik.

Den aktive beskæftigelsespolitik i Danmark er grundlæggende en succes, men den er ikke moderne. Vi skal have forenklet reglerne, moderniseret styringen og vise tilid til de ansatte. Det vil gøre indsatsen mere effektiv.

En ny og moderne beskæftigelsesindsats skal bringe jobcentrene tættere på virksomhederne og give de ledige større ansvar og opkvalificere dem mod virksomhedernes behov.

En moderne beskæftigelsesindsats skal værne om de ting, der allerede virker. Det gælder kontakten med de ledige, de historisk mange aktiveringer på virksomhederne og de målrettede uddannelsesforløb. Det gælder også den helhedsorienterede indsats i kommunerne, der bygger borgere op, så de har ressourcer til at komme ud på en arbejdsplads. Det er kun kommunen, som kan levere en helhedsorienteret indsats med borgeren i centrum.

Der skal ikke ændres grundlæggende ved redskaberne i beskæftigelsesindsatsen eller organiseringen af området. Men redskaberne og rammerne for kommunernes indsats skal i høj grad gøres mere smidige.

Vi kan få mere ud af pengene i beskæftigelsesindsatsen ved at give de mange engagerede medarbejdere større frihed til at

tilrettelægge den indsats, der gør en forskel for den enkelte. Det er langt bedre end standardløsninger, der er så detaljeret beskrevet i lovgivningen, at borgerne ikke kan forstå dem.

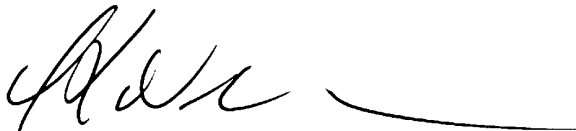
Friheden skal gives inden for nogle overskuelige regler, klare nationale mål og med stærke incitamenter. Der skal ikke herske nogen tvivl om, at kommunalpolitikkerne er klar til at påtage sig ansvaret og forvalte denne frihed med borgeren og virksomheden i centrum.

KL vil med dette udspil opfordre til, at Folketingets partier gennemfører en modernisering af beskæftigelsesindsatsen, der gør den aktive beskæftigelsesindsats mere effektiv.

God læselyst!

Erik Nielsen

Kristian Wendelboe

Beskæftigelsesindsatsens kerneopgaver

Beskæftigelsesindsatsens mission er at understøtte et fleksibelt arbejdsmarked, hvor virksomhederne får den nødvendige arbejdskraft, og hvor borgerne kommer hurtigst muligt i arbejde eller uddannelse.

Kommunernes indsats skal understøtte missionen ved at skabe hurtige og effektive match mellem ledige og virksomheder i de tilfælde, hvor jobmarkedet ikke fungerer. Jobcentrenes succes skal derfor ikke måles på, at de formidler så mange job som muligt.

Jobcentrenes succes skal derimod måles på, om de effektivt kan hjælpe udvalgte grupper af ledige i beskæftigelse – vel at mærke de grupper, som ikke af sig selv hurtigt finder arbejde.

Det sker ved at have en god og bred kontakt til virksomhederne. Det sker også ved, at de ledige er motiverede, tager ansvar for egen situation og vedligeholder deres kompetencer gennem aktivering på virksomhederne, i uddannelsesforløb eller i indsatser, der udvikler mere uformelle kompetencer.

Den konkrete indsats, afhænger fuldstændig af virksomhedernes ønsker og de lediges behov. Når ledige henvender sig i jobcentret, skal de have svar på, om der er behov for et uddannelsesstilbud, en aktivering eller anden hjælp til at finde vejen ud på arbejdsmarkedet igen.

Vidste du, at ...

"Den meget passive orientering af arbejdsmarkedspolitikken under tidligere perioder med høj ledighed viste sig at være problematisk, og reorienteringen af arbejdsmarkedspolitikken i en mere aktiv retning med fokus på jobsøgning og beskæftigelse har været afgørende for faldet i ledigheden. Det er derfor vigtigt at bevare det aktive fokus i de tilpasninger, der skal ske i arbejdsmarkedspolitikken."

Kilde: Torben M. Andersen og Michael Svarer "Konjunkturafhængig arbejdsmarkedspolitik", notat til Arbejdsmarkedskommissionen

Det gode jobcenter er i stand til at skabe et effektivt match mellem behov og indsats. Det er til gavn for både den ledige og for den offentlige økonomi.

Beskæftigelsesindsatsen kan ikke stå alene

Beskæftigelsesindsatsen skal tænkes sammen med erhvervsstrategier og uddannelsespolitik nationalt og lokalt, så arbejdsstyrken har de kvalifikationer virksomhederne efterspørger nu og i fremtiden.

Beskæftigelsesindsatsen skal også koordineres tæt med de andre indsatser, som kommunerne leverer over for borgeren, fx de

sociale indsatser, sundhedstilbud, familiestøtte, uddannelsesvejledning, mv.

Beskæftigelsesområdet er komplekst. Virksomhedernes behov ændrer sig hurtigt. Kravene på det danske arbejdsmarked er høje. Og mange ledige mangler enten faglige eller sociale kompetencer og en del har tillige sammensatte problemer. Kommunerne kan ikke løfte opgaven alene.

Folketingets partier, arbejdsmarkedets parter, uddannelsesinstitutioner, virksomheder og mange andre må tage et fælles ansvar for at holde fokus på kerneopgaverne i beskæftigelsesindsatsen.

KL vil opfordre til, at

- Folketingets partier og arbejdsmarkedets parter sammen forpligter sig til at bakke op om en effektiv beskæftigelsesindsats, så Danmark også i fremtiden har et fleksibelt arbejdsmarked.

Lediges ansvar og ejerskab

Grundlaget for velfærdssamfundet er, at alle, der er i stand til det, skal bidrage til fællesskabet gennem en aktiv indsats på arbejdsmarkedet. Alt andet vil undergrave de økonomiske forudsætninger for det velfærdssamfund, vi kender i dag. Derfor skal beskæfti-

gelsespolitikken bygge på, at alle borgere i udgangspunktet er ansvarlige for at forsørge sig selv og deres familie.

Heldigvis vil langt de fleste danskere også gerne bidrage og have et arbejde. Men der er al-

ligevel en uheldig tendens til, at flere danskere synes, at det er lige så godt at være på offentlig forsørgelse som at tjene sine egne penge.

Vi må gøre op med den holdning, som bl.a. giver sig udslag i, at det

på nogle områder af arbejdsmarkedet i praksis er svært at rekruttere dansk arbejdskraft.

Det er hævet over enhver tvivl, at alle ledige skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

Borgerens motivation

Den enkeltes motivation og tro på egne evner er ofte helt afgørende for, om borgeren kommer i arbejde. Beskæftigelsesindsatsen skal tilrettelægges, så den understøtter den lediges motivation, ejerskab og ansvar. Mange kommu-

ner har de seneste par år netop arbejdet helt systematisk med at have fokus på motivation og coaching af de ledige.

Stærke ledige skal selv tage ansvar for deres jobsøgning. Og det skal understøttes af adgang til relevante digitale værktøjer, eksempelvis afklarings- og jobsøgningsfaciliteter, mødebooking mv. Heldigvis finder langt de fleste ledige hurtigt selv et job. Kommu-

nerne skal hurtigt, konsekvent og effektivt screene, hvilke ledige der har behov for ekstra hjælp for at komme hurtigt tilbage i job. Det vil forebygge langtidsledighed.

Kommunerne kan ikke løse opgaven alene. A-kasserne skal spille med i dialogen med deres medlemmer, så relevante ledige tidligt får hjælp til fx brancheskift eller til at afhjælpe sociale problemer.

Vidste du, at ...

Der er stor forskel på, hvor stor en andel af medlemmerne, som de enkelte a-kasser sanktionerer. Nogle A-kasser sanktionerer under 1 pct. af deres medlemmer, mens andre A-kasser sanktionerer over 6 pct. af deres medlemmer.

Kilde: Jobindsats.dk

Vidste du, at ...

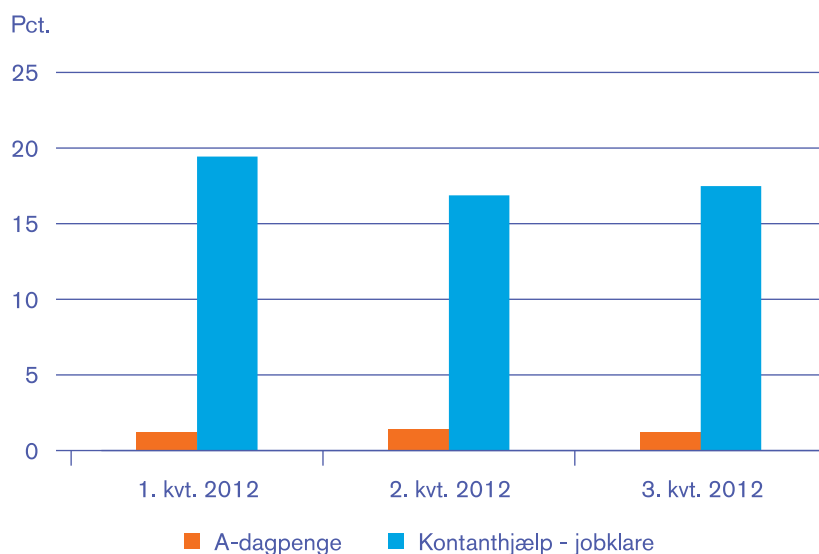
En netop offentliggjort analyse i Momentum viser, at 27 pct. af danskerne er meget enige i, at de hellere vil klare sig selv end bede det offentlige om hjælp, selvom de har ret til den. Dette tal var i 1995 57 pct.

Kilde: Momentum, nr. 12, august 2013

Vidste du, at ...

Kommunerne sanktionerer langt flere jobklare kontanthjælpsmodtagere end a-kasserne sanktionerer forsikrede ledige. Kommunerne sanktionerede i 3. kvartal 2012 i gennemsnit 17,5 pct. af de jobklare kontanthjælpsmodtagere, mens a-kasserne kun sanktionerede 1,3 pct. af de forsikrede ledige.

Figur 1: Andel sanktionerede ledige

Kilde: jobindsats.dk

Seniorjob ændres

Det vil være en naturlig konsekvens af, at alle borgere har pligt til at forsørge sig selv, at seniorjobordningen grundlæggende ændres, så den får et væsentligt mindre omfang. Kommunerne har vanskeligt ved at finde egnede seniorjobs og oplever det som et problem, at en del ledige, der er berettiget til seniorjob, ikke er i stand til at varetage et ordinært arbejde. Det vil bl.a. være oplagt, at staten og regionerne også bliver forpligtet til at oprette seniorjobs.

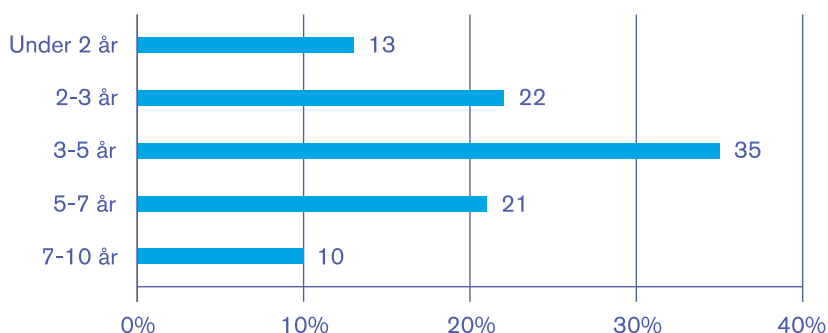
Vidste du, at ...

Mange kommuner arbejder målrettet med, at samtalerne med de ledige sker med udgangspunkt i anerkendende og coachende samtaleteknikker, der bemyndiger borgeren.

Vidste du, at ...

31 pct. – svarende til ca. 15.000 personer – af de akutledige har været på overførselsindkomst som dagpenge, sygedagpenge og kontanthjælp i mindst 5 af de seneste 10 år. Heraf har 10 pct. – svarende til ca. 5.000 personer – været på offentlig forsørgelse i mindst 7 af de seneste 10 år. Med andre ord er der maksimalt tre år, hvor de har forsørget sig selv.

Figur 2: Andel af de seneste 10 år, hvor de akutledige har været på overførselsindkomster (pct.)

Note: Overførselsindkomster inkluderer stort set alle typer (f.eks. dagpenge, kontanthjælp og sygedagpenge), men ikke førtidspension, folkepension og SU.

Kilde: KL's Analyseenhed på baggrund af Danmarks statistiske forskerservice

KL vil opfordre til, at

- der frigives ressourcer fra indsatsen over for stærke borgere, som godt kan selv, til indsatsen over for borgere med større behov, fx ved at reducere krav til samtaler og aktivering med stærke borgere,
- der udvikles forskningsbaserede screeningsredskaber til at understøtte vurderingen af, hvilke ledige der risikerer at blive langtidsledige,
- sanktionerne over for forsikrede ledige skærpes,
- uforklarlige forskelle i a-kassernes rådighedsvurderinger kulegraves,
- kommunerne har fokus på at motivere og coacher den enkelte til at tage ansvar for egen situation,
- der udvikles digitale selvbetjeningsløsninger, som i praksis understøtter den lediges eget ansvar,
- seniorjobordningen ændres.

Tættere på virksomhederne

Jobcentrene har allerede i dag en god kontakt med mange virksomheder. Mere end halvdelen af alle virksomheder med mindst 10 ansatte har i dag en ledig i praktik eller løntilskud. Og de seneste år er der sket en meget positiv udvikling i antallet af virksomheder, som jobcentrene samarbejder med.

Men der er potentiale for en endnu tættere kontakt. Jobcentrene skal bruge flere ressourcer på kontakten med virksomhederne – både fordi det vil give bedre service til flere virksomheder, og fordi aktive

Vidste du, at ...

Københavns Erhvervs Service i Københavns Kommune har etableret et uddannelsesforløb for akademikere. "Vækstakademiker" fokuserer på virksomhedernes behov og deres muligheder for vækst ved at hjælpe dem med at realisere deres vækstpotentiale gennem ansættelse af ledige akademikere. Projektet består dels af rådgivning om vækst til små og mellemstore virksomheder og dels af fire ugers kursus for ledige akademikere, hvor de får oplæring i at arbejde i en privat virksomhed.

Læs mere i KL's eksempelsamling: God praksis i kommunerne – eksempler på samspil mellem beskæftigelse og erhverv på kl.dk/beskaeftigelse

Vidste du, at ...

De lokale beskæftigelsesråd i Brønderslev, Hjørring og Frederikshavn kommuner i fællesskab har igangsat et stort projekt omkring formidling af jobs i Norge, hvor der er mangel på arbejdskraft inden for områder, hvor der er overskud af arbejdskraft i Nordjylland. Projektet er forankret i de tre kommuners jobcentre i samarbejde med kommunernes erhvervskontorer.

Læs mere i KL's eksempelsamling: God praksis i kommunerne – eksempler på samspil mellem beskæftigelse og erhverv på kl.dk/beskaeftigelse

tilbud på virksomhederne er det bedste redskab til at få ledige i job. En lang række undersøgelser har vist, at den virksomhedsrettede aktiveringsindsats er den mest effektive.

Jobcentrene skal særligt tættere på virksomheder, der har vanskeligt ved at rekruttere arbejdskraft og virksomheder inden for brancher, hvor der forventes et større behov for arbejdskraft i fremtiden, fx ved større offentlige anlægsarbejder. Kommunernes strategi for kontakten med virksomhederne skal derfor afspejle, hvor arbejdsmarkedet ikke fungerer af sig selv.

Jobcentrene skal derimod ikke ind og overtage rekrutteringer, der i dag finder sted på det velfungerende jobmarked. Jo flere personer der skifter job uden kontakt til jobcentret, des mere effektivt fungerer vores arbejdsmarked. De offentlige midler skal anvendes der, hvor jobmarkedet ikke fungerer.

Jobcentrenes succes skal ikke måles på, at de formidler så mange jobs som muligt. Den skal måles på, at de gør en forskel for de virksomheder, der har vanskeligt at rekruttere arbejdskraft. Og derfor er det heller ikke et problem i sig selv, at jobcentrene kun er involveret i 6-7 pct. af rekrutteringerne på arbejdsmarkedet.

Virksomhedernes ansvar

For at jobcentrene kan vide, hvor jobmarkedet ikke fungerer, må virksomhederne slå ledige jobs op – gerne på jobnet.dk, så de er tilgængelige for alle.

Jobcentrene bliver løbende kritiseret, fordi virksomhederne ikke kan rekruttere arbejdskraft. I langt de fleste tilfælde har virksomheden slet ikke slået jobbet op. Og som oftest har virksomheden heller ikke henvendt sig til jobcentret for at spørge om hjælp. Virksomhederne har også selv et ansvar for at være opsøgende i forhold til deres rekrutteringsbehov.

Virksomhedernes behov

Jobcentrenes kontakt til virksomhederne skal i højere grad end i dag tage udgangspunkt i virksomhedernes behov.

Langt de fleste kommuner har allerede i dag et serviceberedskab over for virksomhederne. Det bliver nu et krav i forbindelse med kontanthjælpsreformen. Men serviceberedskabet skal ikke kun vente på, at virksomhederne henvender sig. Det skal også aktivt op søge relevante virksomheder.

Kommunernes samarbejde med virksomhederne har mange facetter og omfatter bl.a. også myndighedsopgaver inden for teknik og miljø, støtte til iværksættere og generel erhvervsservice. Beskæftigelsesindsatsen skal kunne indgå i et samspil med disse opgaver, så virksomhederne oplever, at de offentlige opgaver er tænkt sammen.

Kontakten til virksomhederne skal indgå som en integreret del af kommunens virke i almindelig-

"Kommunerne har i stigende grad fået øjnene op for, at virksomheder og kommuner har en fælles interesse i et godt og velfungerende lokalt erhvervsklima."

Adm. direktør Karsten Dybvad, DI i forbindelse med DI's årlige erhvervsklimaundersøgelse, september 2013.

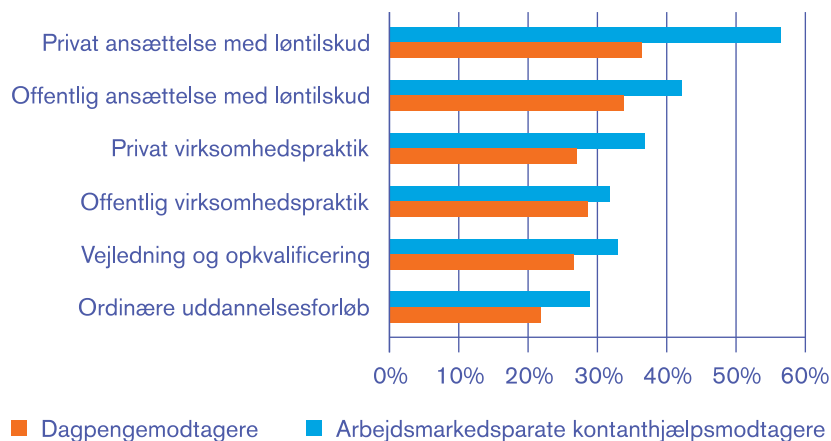

Vidste du, at ...

Aktivering i virksomhederne entydigt har den bedste effekt. 57 pct. af dagpengemodtagerne, som har været i privat løntilskud, er selvforsørgende seks måneder efter endt forløb.

Til sammenligning er kun 29 pct. af dagpengemodtagerne, der har været i ordinære uddannelsesforløb, selvforsørgende seks måneder efter endt forløb. Jf. figur 3.

Figur 3: Andel i beskæftigelse 6 mdr. efter endt forløb, 2012

Kilde: Jobindsats.dk

hed og jobcentret i særdeleshed. Kommuner med gode resultater er bl.a. kendetegnet ved, at der er et virkelig godt samarbejde mellem de virksomhedskonsulenter, som er ude i virksomhederne og de sagsbehandlere, der har kontakten med borgerne. Det styrker muligheden for at etablere et godt match mellem borger og virksomhed. Det sikrer også en forventningsafstemning om borgerens kompetencer.

Behovet for at integrere virksomhedskontakten i jobcentrets arbejde betyder også, at kontakten til

virksomhederne skal være integreret i jobcentrene. Det er urealistisk at tro, at beskæftigelsesregionerne kan koordinere opgaven, så det fører til flere gode match mellem ledige og virksomheder, sådan som der også foregives i kontanthjælpsreformen. Det fører blot til mere bureaukrati og forvirring for virksomhederne, som allerede i dag har kontakt til jobcentrene.

Tværkommunalt samarbejde

Til gengæld kan der være et potentiale i et tættere samarbejde på tværs af kommuner om kontakten til særligt større virksom-

heder, der har medarbejdere fra mange kommuner, fx i forhold til fastholdelse af medarbejdere på virksomheden. Der kan også være behov for et samarbejde mellem jobcentrene om indsatsen over for ledige i brancher med særlige behov, fx off-shore-industrien.

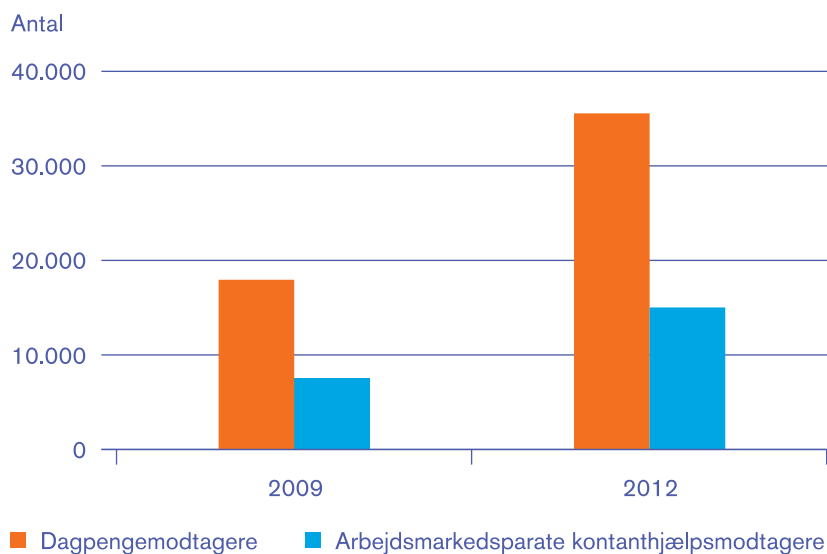
Endelig er der behov for at udvikle digitale løsninger, der i højere grad sikrer indsigt i og viden om virksomhedernes behov og arbejdsmarkedets struktur og som understøtter samspil med virksomhederne på tværs af kommunegrænser.

Vidste du, at ...

Antallet af arbejdssteder, der har haft ledige i virksomhedsrettede tilbud, er fordoblet fra 2009 til 2012. Antallet af virksomheder med dagpengemodtagere i tilbud er steget fra 18.021 i 2009 til 35.480 i 2012. I samme periode er antallet af virksomheder med arbejdsmarkedssparate kontanthjælpsmodtagere steget fra 7.539 til 15.079, *jf. figur 4*.

Figur 4: Antal arbejdssteder, der har haft ledige i virksomhedsrettede forløb

Kilde: Jobindsats.dk

Anm.: Antallet af arbejdssteder er summen af arbejdssteder, som har haft enten forsikrede ledige eller arbejdsmarkedssparate kontanthjælpsmodtagere ansat med løntilskud eller i virksomhedspraktik. Således kan en virksomhed godt optræde to gange.

Vidste du, at ...

Kommunerne omkring København har et fælles telefonnummer (70 80 80 55), som virksomhederne kan ringe på, hvis de vil i kontakt med kommunernes jobcentre.

KL vil opfordre til, at

- den virksomhedsrettede indsats fortsat udgør krumtappen i beskæftigelsesindsatsen, så virksomhedskontakten sætter dagsordenen for jobcentrenes virke,
- kommunerne har en serviceorienteret tilgang med fokus på virksomhedernes behov, én indgang, stor tilgængelighed og kort responstid,
- virksomhederne i højere grad synliggør alle job,
- jobnet.dk i højere grad understøtter rekruttering frem for fokus på kontrol af de ledige,
- arbejdsmarkedsbalancen, der overvåger virksomhedernes behov for arbejdskraft, bliver et mere praktisk anvendeligt redskab for jobcentre,
- der sker en markant afbureaukratisering af jobcentrenes samspil med virksomhederne, herunder en konsekvent digitalisering af nødvendig udveksling af oplysninger,
- kommunerne i fællesskab koordinerer virksomhedsindsatsen, hvor virksomhedernes behov tilsiger det.

Uddannelse med jobfokus

En højtuddannet arbejdsstyrke er afgørende for Danmarks konkurrenceevne. Uddannelse har også stor betydning for den enkelte borgers livschancer ikke kun i forhold til arbejde, men også i forhold til økonomi, sundhed, mv.

KL støtter regeringens ambitiøse målsætninger om, at 95 pct. af de unge skal have en ungdomsuddannelse, og at 60 pct. skal tage en videregående uddannelse. Kommunerne arbejder intenst og med gode resultater for at opfylde målsætningerne.

Den bedste måde at hæve uddannelsesniveaue på er – som udgangspunkt – gennem det ordinære uddannelsessystem og på ordinære vilkår (SU, elevløn el. lign.). Det har bl.a. de fordele,

Vidste du, at ...

Varde Kommune på kort tid fik lagt en plan for, hvordan man kunne skaffe jobs til de medarbejdere, der stod til at miste jobbet, da Vestas meddelte, at de ville lukke fabrikken i Varde i 2012. Kommunens jobcenter indgik i et tæt samarbejde med a-kasser og uddannelsesinstitutioner om omskoling af medarbejderne. Midt i processen lykkedes det at få en ny stor vindmølleproducent, Titan Wind Energy, til at overtage bygningerne fra Vestas, så pludselig stod man i den omvendte situation og manglede kvalificeret arbejdskraft. Den udfordring blev løst i et tæt samarbejde med jobcentre i Billund, Vejen, Esbjerg, Ringkøbing-Skjern, Kerteminde og Odense kommuner.

Læs mere i KL's eksempelsamling: God praksis i kommunerne – eksempler på samspil mellem beskæftigelse og erhverv på kl.dk/beskaeftigelse

at ordinær uddannelse giver anerkendte kompetencer, og at alle borgere har de samme økonomiske incitament til at uddanne sig. Det må som hovedregel ikke være væsentligt mere fordelagtigt

at uddanne sig under ledighed end i andre faser af ens liv.

Imidlertid ændrer arbejdsmarkedet sig voldsomt i disse år, hvor de ufaglærte arbejdspladser

Vidste du, at ...

Aarhus Kommune i samarbejde med 10 andre kommuner, entreprenører, a-kasser og uddannelsesinstitutioner koordinerer formidlingen af arbejdskraft til en række store byggeprojekter omkring Aarhus. De ti kommuners jobcentre screener relevante ledige til en fælles emnebank med ledige, der har kompetencer eller kan opkvalificeres til at arbejde inden for bygge og anlæg. Entreprenørerne bidrager med viden om de kommende behov for arbejdskraft, uddannelsesinstitutionerne med relevante uddannelsesforløb og a-kasserne med vejledning til de ledige og viden om deres kompetencer.

Læs mere i KL's eksempelsamling: God praksis i kommunerne – eksempler på samspil mellem beskæftigelse og erhverv på kl.dk/beskaeftigelse

Vidste du, at ...

En analyse af behovet for arbejdskraft frem mod 2020 viser, at der til den tid vil mangle i størrelsesorden 180.000 personer med en videregående uddannelse og 35.000 ufaglærte. Samtidig vil der være 100.000 ledige ufaglærte og 80.000 ledige med en gymnasial uddannelse, som virksomhederne ikke vil efterspørge.

Kilde: AE-Rådet

Vidste du, at ...

Horsens Kommune har et tæt samarbejde med Danish Crown omkring opkvalificering af ledige, så de har kompetencerne til at indgå i vikarkorpset på Danish Crown. Jobcentret udvælger relevante ledige, der får et fire ugers AMU-kursus inden for fødevarer og hygiejne; ligesom de ledige kommer på besøg på virksomheden inden de starter som vikar. I sommeren 2013 blev 44 borgere fra Horsens og omegn ansat som vikarer. Det er typisk jobs, som tidligere ville være gået til udenlandske ansatte. Virksomheden forventer at fastansætte 1/3 af vikarerne.

Læs mere i KL's eksempelsamling: God praksis i kommunerne – eksempler på samspil mellem beskæftigelse og erhverv på kl.dk/beskaeftigelse

under krisen er forsvundet med lynets hast. De ufaglærte jobs kommer ikke tilbage. Derfor står vi nu med en gruppe ledige, der af forskellige årsager enten slet ikke har nogen uddannelse eller har forældede kompetencer.

Denne afgrænsede gruppe ledige skal have ret til ordinær uddannelse på dobbelt SU-takst i en periode på 12 måneder. Ledige, der ønsker uddannelse på disse

vilkår, skal søge optagelse i det ordinære uddannelsessystem og have udbetalt dobbelt SU under uddannelsen.

Uddannelse i beskæftigelsessystemet

Kommunerne skal også kunne bevilge uddannelse i beskæftigelsessystemet, fordi kortere uddannelsesforløb for nogle kan være et effektivt middel på vejen til beskæftigelse. Igen er ufaglærte og ledige med forældede uddannelser blandt de vigtigste målgrupper.

Men uddannelse i beskæftigelsessystemet skal bruges med omtanke. Det skal være målrettet mod virksomhedernes behov, så ledige ikke blot uddanner sig til ny ledighed. Det er at foretrække at koble uddannelsesforløb med konkrete jobs. Det giver den største effekt og medvirker til at motivere den del af de ufaglærte, der ikke er voldsomt motiverede for et uddannelsesforløb.

For nogle grupper af ledige er uddannelse ikke det rigtige værktøj. Forskningen viser, at der i gennemsnittet ikke er positiv effekt af uddannelse. I nogle tilfælde fastholder uddannelse ligefrem borgere i ledighed, fordi der ikke søges arbejde under uddannelsen.

Kommunerne skal have ret til at vurdere, hvilke ledige der skal have tilbud om uddannelse i beskæftigelsessystemet. På den måde kan kommunen sikre, at uddannelse bliver bevilget til ledige, hvor der er berettiget forventning om, at uddannelsen fører til job. Kommunen skal have frihed til selv at beslutte, hvor længe uddannelsesforløbene skal vare.

Lediges ret til seks-ugers-selvvalgt uddannelse skal helt afskaffes. Ressourcerne i ordningen fører – trods de seneste justeringer – ikke i tilstrækkeligt omfang til beskæftigelse. Tværtimod er ordningen et eksempel på, at ledige med lange ordinære uddannelser ikke nødvendigvis kommer tættere på et job, hvis de får mere uddannelse i beskæftigelsessystemet.

Vidste du, at ...

En analyse af ordinær uddannelsesaktivering viser, at uddannelsesaktivering i gennemsnit giver et samfundsøkonomisk underskud på 80.000 kr. pr. forløb. Det skyldes, at uddannelsesaktivering er relativt dyrt, og at der i gennemsnit ikke er positive effekter på fremtidig beskæftigelse.

Kilde: Jespersen m.fl. (2008), Costs and Benefits of Danish Active Labour Market Programmes, Labour Economics, vol. 15, s. 859-884.

KL vil opfordre til, at

- uddannelse som hovedregel sker i det ordinære uddannelsessystem på ordinære økonomiske vilkår,
- ufaglærte og ledige med forældede uddannelser over 30 år skal kunne tage ordinær uddannelse på dobbelt SU i en periode på op til 12 måneder,
- kortere opkvalificeringstilbud, som fx AMU-kurser, fortrinsvis målrettes områder, hvor der er gode muligheder for fremtidig beskæftigelse,
- retten til seks ugers selvvalgt uddannelse afskaffes, da den i flere tilfælde har en direkte negativ effekt,
- kommunerne har ret til at beslutte, hvor længe et uddannelsesforløb skal vare.

Aktivering der gør forskel

Aktivering skal bidrage til, at den enkelte ledige kommer i job. Det kan basalt set ske på to måder.

Den ene måde er ved at forbedre kompetencerne ikke mindst hos ledige med andre problemer end ledighed. En del i denne store gruppe ledige mangler basale faglige og sociale kompetencer. De er ikke i nærheden af hverken et job eller en virksomhedspraktik, hvis ikke der først bliver taget hånd om disse udfordringer. For denne gruppe kan aktivering være det afgørende element for at få vedkommende ind på en virksomhed.

Det har været svært at få dokumenteret effekterne af aktivering

tydeligt i landsdækkende undersøgelser. Kommunerne har imidlertid ofte selv klare indikationer på, at tilbuddene virker. Kommunerne skal dog blive endnu bedre til at vurdere effekten af deres aktiveringstilbud.

Den anden måde, hvor aktivering kan bidrage til at ledige kommer i job, er ved at motivere til at tage et job. For stærke ledige kan alene udsigten til aktivering motivere den enkelte til at tage et job.

Den såkaldte motivationseffekt er dokumenteret i talrige analyser. Aktivering er indimellem udskældt. Men man skal holde sig for øje, at det i nogle tilfælde er meningen, at aktiveringen skal motivere den

ledige til at tage et ordinært job, som vedkommende ellers ikke ville have taget.

Det skal understreges, at det vel at mærke kun er ledige med reelle motivationsproblemer, der skal have aktiveringstilbud, som primært skal motivere dem til at tage et job. Derfor var det også uheldigt, at kommunernes økonomiske incitamenter tidligere tilskyndede kommunerne til at aktivere flest muligt borgere. Det understreger med al tydelighed, at kommunernes økonomiske incitamenter skal understøtte, at kommunerne kan visitere borgeren til den mest effektive indsats.

Vidste du, at ...

- 1 Aktivering generelt har en motivationseffekt – udsigten til aktivering får ledige i job.
- 2 Private løntilskud forbedrer de lediges jobchancer og forkorter den samlede ledighedsperiode. Effekten er størst for personer uden kompetencegivende uddannelse.
- 3 Privat virksomhedspraktik forbedrer de lediges jobchancer, og forkorter den samlede ledighedsperiode.
- 4 Både offentlige og private løntilskud forbedrer ikke-arbejdsmarkedssparate lediges jobchancer og forkorter ledigheden.
- 5 Gennemsnitligt har ordinær uddannelse ingen effekt, men det dækker over store individuelle forskelle.

KL vil opfordre til, at

- kommunerne får frie rammer til at tilrettelægge den aktivering, der vurderes at være mest effektiv til at få ledige i job,
- de nuværende aktiveringsredskaber fastholdes, herunder at der reelt er økonomi til at iværksætte en indsats,
- der måles systematisk på effekten af aktivering.

Bedre rammer for indsatsen

Den altoverskyggende barriere for en mere effektiv beskæftigelsesindsats er de bureaukratiske regler og proceskrav, der martrer jobcentrene, så medarbejderne på nu snart ottende år må bruge $\frac{3}{4}$ af tiden foran computeren.

Det er på høje tid, at Folketinget tager livtag med regeljungen, så

medarbejderne på jobcentrene kan bruge mere tid sammen med de ledige og virksomhederne. Desværre bidrager hver ny reform af området til at gøre området endnu mere uoverskueligt. Senest har kontanthjælpsreformen – trods alle gode intentioner – bidraget til at komplicere lovgivningen yderligere.

Vidste du, at ...

Vi med kontanthjælpsreformen er oppe på 13 målgrupper i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. Til hver målgruppe er knyttet detaljerede krav om samtalefrekvens, aktiveringstidspunkt, aktiveringslængde og indhold, mv.

Beskæftigelsesområdet trænger til en tillidsreform. Medarbejderne skal have frihed til at tilrettelægge den indsats, der er mest effektiv for den enkelte borger. Selvfølgelig med udgangspunkt i viden om, hvad der virker. Kommunerne har ingen interesse i at bruge ressourcer på indsatser, som ikke virker.

Økonomisk incitamenter

Kommunerne har allerede i dag et stærkt økonomisk incitament til at få flest mulige borgere fra offentlig forsørgelse til at blive aktive skatteborgere. Incitamenterne kan blive endnu stærkere, hvis refusionssystemet i højere grad understøtter, at borgerne ikke er på langvarig offentlig forsørgelse.

Udgangspunktet kan være Arbejdsmarkedskommissionens model, der bygger på, at kommunerne får høj refusion i starten af ledighedsforløbet, mens refusionen aftrappes over tid. Det skal

Vidste du, at ...

Fordelene ved kommunal forankring er:

- Nærhed til borgeren og kendskab til lokale behov
- Helhedsorienteret indsats
- Direkte demokratisk kontrol
- Sammenhæng mellem ansvar og beslutningskompetence

Vidste du, at ...

Der er stor økonomisk fordel ved at flytte en borger fra forsørgelse til arbejde. Nedenfor kan man se den samfundsøkonomiske fordel ved at flytte en borger fra forsørgelse til arbejde for forskellige grupper.

Tabel 1

	Økonomisk fordel (i kr.)
Fra gennemsnits overførselsindkomst til ordinær beskæftigelse	271.966
Fra kontanthjælp til beskæftigelse med lav løn	202.880
Fra dagpenge til deltidsbeskæftigelse med supplerende dagpenge	182.250

Kilde: Baggrundsdocumentation til Arbejdsmarkedskommissionens notat:

Mere velfærd kræver mere arbejde

Anm: For alle grupperne er antaget, at det er enlige uden børn og bor i lejebolig.

dog kunne ske på en måde, så alle kommuner er økonomisk bæredygtige. Kommunerne er også klar til at leve op til klare nationale mål.

Lokalt ejerskab

Forudsætning for stærkere incitamenter og klare mål er en sanering af området, som giver bedre muligheder for at tilpasse indsatsen til de lokale behov. Det forbedrer også rammerne for det lokalpolitiske ejerskab, som har stor betydning for kommunernes resultater.

Der er behov for at styrke ejerskabet lokalt blandt arbejdsmarkedets parter i de lokale beskæftigelsesråd – bl.a. ved at der er økonomiske midler til deres virke. Der skal gives mulighed for, at flere kommuner sammen kan danne ét fælles lokalt beskæftigelsesråd.

Der forekommer i dag dobbeltarbejde mellem jobcentre og a-kasser. Det bør minimeres gennem godt lokalt samarbejde. Kommuner og a-kasser skal lokalt have mere fleksible rammer for at indgå aftaler om at løse hinandens opgaver.

Kompetencer og arbejdsro

Det er ikke nok at ændre på love og regler. En reform af beskæftigelsesindsatsen skal – med inspiration i folkeskolereformen – følges op med kompetenceudvikling til ledere og medarbejdere. I sidste ende er det deres engagement og kompetencer, der skal gøre en forskel for borgere og virksomheder.

Der er stort potentiale ved yderligere og bedre digitalisering. En

ny generation forretnings-it på beskæftigelsesområdet skal i langt højere grad understøtter kerneopgaven med at bistå ledige med at komme i arbejde og virksomheder med arbejdskraft. Øget digitalisering skal effektivisere arbejdsgangene og – vigtigst – understøtte konsekvent resultatfokus i indsatsen.

Jobcentrene er allerede i gang med at gennemføre reformen af førtidspension og fleksjob. Og skal efter nytår i gang med at implementere kontanthjælpsreformen.

Efter en reform er der behov for politisk ro om jobcentrene, der i forvejen er i gang med at gennemføre den lange række af reformer. Jobcentrene behøver ganske enkelt arbejdsro til at implementere en ny og moderne beskæftigelsesindsats. Medmindre uforudsete begivenheder såsom ændrede konjunkturer tilsiger noget andet, bør jobcentrene friholdes fra nye reformer i nogle år.

Du kan finde flere gode eksempler og fakta om KL's beskæftigelsespolitik på kl.dk/beskaeftigelsespolitik:

- God praksis i kommunerne – eksempler på samspil mellem beskæftigelse og erhverv
 - Fakta om kommunernes virksomhedsrettede indsats
-

KL vil opfordre til, at

- der politisk vises større tillid til kommunerne og medarbejderne gennem en markant afbureaukratisering af proceskrav, en forenkling af komplicerede regler og en ophævelse af de organisatoriske bindinger (både politiske og administrative),
- der bliver mere fleksible rammer for, at jobcentre og a-kasser lokalt kan aftale at varetage opgaver på hinandens vegne,
- refusionssystemet skal understøtte, at færrest muligt kommer på langvarig forsørgelse,
- den fremtidige it-understøttelse på beskæftigelsesområdet skal baseres på fællesoffentlig styring, en fællesoffentlig forretningsarkitektur og en fællesoffentlig selvbetjeningsstrategi
- de lokale beskæftigelsesråd styrkes med økonomiske midler,
- der afsættes ressourcer til kompetenceudvikling af ledere og medarbejdere, der skal gennemføre reformen,
- der skabes politisk ro om jobcentrene efter en reform.

KL
Weidekampsgade 10
2300 København S
Tlf. 33 70 33 70
kl@kl.dk
www.kl.dk

Produktionsnr. 830060-pdf